

3K-samarbeidet

Holmestrand kommune

Re kommune

Hof kommune

Rapport

Samarbeid om ressurskrevende tjenester

Fase II: Etableringsgrunnlag

25. mai 2011

Innhold

Prosjektets gjennomføring	3
Sammendrag og anbefaling.....	6
Innledning	7
Viktige problemstillinger	10
Økonomi	10
Organisasjon og medarbeidere.....	16
Tilbudet til brukerne	17
Forslag til lokalisering og bygninger	17
Forslag til organisering	19
Økonomisk fordelingsnøkkel.....	19
Konsekvensvurdering av forslaget.....	21
Fremdriftsplan prosjektering og rigging av virksomhet	22
Vedlegg	23

Prosjektets gjennomføring

Prosjektgruppen

Navn	Kommune
Kristin Østlie	Re
Åge Midtbø	Holmestrand (tom mars 2011)
Mona Pettersen	Holmestrand (fra 11.01.2011)
Even Thornquist	Holmestrand (fra 11.01.2011)
Trond Karlsen	Hof
Hilde Næss	Tillitsvalgt Holmestrand
Anne Martine Ouff	Tillitsvalgt Re
Jack Wang	Tillitsvalgt Hof
Bjarke Anderson	Prosjektrådgiver 3K

Eksterne konsulenter som har bistått prosjektet:

KS-advokatene har bistått med gjennomgang av samarbeidsavtalen

Styringsgruppe

Rådmennene i de tre kommunene har vært prosjektets styringsgruppe.

Referansegruppe

3K referansegruppe (felles formannskap) har vært referansegruppe.

Medvirkning (ansatte, tillitsvalgte, brukere)

Tillitsvalgt representant fra hver av kommunene har deltatt i prosjektgruppen. Prosjektet har også vært lagt frem i 3K medbestemmelsesmøter.

Møter og samlinger

Instans	Dato
Prosjektgruppen	15.09.2010
Prosjektgruppen	11.10.2010
Prosjektgruppen	01.11.2010
Prosjektgruppen	22.11.2010
Prosjektgruppen	07.12.2010
Prosjektgruppen	11.01.2011
Prosjektgruppen	28.01.2011
Arbeidsgruppe samarbeidsavtale	17.02.2011
Prosjektgruppen	28.02.2011
Prosjektgruppen	22.03.2011
Prosjektgruppen	11.04.2011

Prosjektmål og fremdriftsplan

1. Målsetting for prosjektets fase 2:

Innen 31.12.2010 foreligger en rapport der følgende er utredet:

- Beregnet bemanningsbehov for de nødvendige tjenestene for de aktuelle brukerne.
- Organisasjon, samarbeids- og finansieringsform
- Skisseforslag til bygningsmasse for prosjektet
- Kalkulerte årlige driftsomkostninger
- Fremdriftsplan
- Anbefaling

Presisering av målene:

- Bemanningsbehovet skal være differensiert på kompetanse og hierarkisk funksjon.
- Skisseforslag til bygninger skal omfatte, planstatus, hva som kreves i forhold til planavklaring, hva som kreves av anlegg for å få adkomst, vann- og avløp, el-tilknytning og tilfredstillende forbindelser for IKT.
- Driftsomkostninger skal omfatte alle årlige utgifter og inntekter inkl. renteomkostninger for bygg, drift, vedlikehold, lønn, transport, renhold, kurs, velferd med mer. Kalkylen skal være i 2010-priser og ligge innenfor +/- 20 % feilmargin. Grad av usikkerhet for de ulike postene skal vurderes og anføres.
- Fremdriftsplan skal omfatte tidsrommet fra de forutsatte by-/kommunestyrevedtakene i februar 2011 til innflytting av beboere og tjenesteytingen starter opp.

2. Ressurser

Ressurs	Omfang
Antall timer egeninnsats som er tildelt prosjektgruppedeltagerne	72
Antall timer egeninnsats som tildeles prosjektgruppen av navngitte ressurspersoner i deltagerkommunene	0
Budsjett for eksterne omkostninger	40'

3. Fremdriftsplan

Aktivitet / milepæl	Tid /tidsrom
Lokaliseringsalternativ klare	15.09.2010
Bygningsutforming klart	11.10.2010
Bemanning, organisasjonskart og økonomiske kalkyler klare	01.11.2010
Samarbeidsmodell og økonomiske fordelingsprinsipp klare. Anbefaling om evt. iverksetting.	22.11.2010

4. Prosjektgruppens måloppnåelse, ressurs- og tidsbruk

Målsettingen for prosjektet er nådd, men med vesentlig mer tidsbruk enn forutsatt og forsinket levering. Årsaken til dette ligger først og fremst i problemer med å finne egnet tomt for et bo- og kompetansesenter, der et byggeprosjekt kunne realiseres innen stipulert fremdrift.

Medgått tid i prosjekt- og arbeidsgruppe i prosjektets fase II er 184,5 timer.

Endelig sum for juridisk bistand til samarbeidsavtalen er ikke kjent når rapporten ferdigstilles.

Sammendrag og anbefaling

Sammendrag

Prosjektets fase I konkluderte med å anbefale videre utredning av et interkommunalt samarbeid om et bo- og kompetansesenter for en gruppe brukere med store tjenestebehov. Fellesnevner for denne gruppen er adferdsproblemer. I 2009 var det registrert 3 brukere til sammen i de tre kommunene. Brukergruppen ser imidlertid ut til å øke i kommende år. Målet med et felles bo- og kompetansesenter er å kunne yte tjenester som kan bidra til økt livskvalitet for brukerne, samtidig som det vil gi god ressursutnyttelse. En effekt som forventes av et slikt senter er at det vil kunne være attraktivt som arbeidsplass for personer med kompetanse som er ettertraktet.

Prosjektgruppen for prosjektets fase II har tatt utgangspunkt i et bo- og kompetansesenter med 6 leiligheter og nødvendige arealer for personalet. Samlet er dette anslått til en gulvflate på 350 m² og en byggepris på ca. 9 mill. kr.

Det er avdekket flere problemstillinger under prosjektets fase II, bl.a.:

- Beboerne i senteret vil ha dette som sin bopel. Det innebærer at de har krav på ytelser etter helse- og sosiallovgivningen fra vertskommunen, også ytelser som ikke inngår i det som skal gis i bo- og kompetansesenteret.
- Potensielle beboere kan avslå tilbud om å flytte til senteret.

KS-advokatene er konsultert for å se nærmere på forslag til samarbeidsavtale både på disse og andre områder. Mye tyder på at departementet må gjøre en vurdering først. Det kan ta tid.

For å redusere risiko for vertskommunen er det forslag om å begrense det interkommunale samarbeidet til selve driften av bo- og kompetansesenteret. Investeringene i eiendom forutsettes gjennomført med en egen organisasjon. Det kan være en leieavtale med privat investor, AS med blandet eierskap, IKS eller at vertskommunen selv velger å eie. Hva som er realistisk og hensiktsmessig må avklares av vertskommunen innledningsvis i prosjektfasen.

Anbefaling

Det foreslås å opprette et bo- og kompetansesenter for 6 brukere på Grefsrud i Holmestrand, med Holmestrand som vertskommune for virksomheten. Kompetansesenteret skal yte beboerne tjenester etter nærmere spesifisering. Spesifiseringen er nedfelt i samarbeidsavtalen. Kompetansesenteret er beregnet å ha behov for 30 årsverk for å betjene de 6 boligene. Ut fra de mulighetene som ligger i et slikt fagmiljø, mener prosjektgruppen at det har potensial for å bli en attraktiv arbeidsplass for kvalifisert personell. I tillegg til å legge til rette for en faglig god oppfølging av brukerne ligger det et innsparingspotensial i etableringen av bo- og kompetansesenteret kalkulert til anslagsvis 3 mill kr. Dette i forhold til om kommunene yter tjenestene hver for seg.

Bygningsmassen oppføres og drives som egen organisasjon.

Innledning

Konklusjonene fra rapport fase I:

Fysiske rammer

Dersom det skal opprettes et eget tilbud for brukergruppen i regi av 3K, mener prosjektgruppen at det ikke finnes eksisterende bygninger det er hensiktsmessig å bruke. Skal dette bli et vellykket prosjekt, der ett av målene må være at det for gruppen samlet over tid blir behov for mindre tjenester, vil det kreve godt tilrettelagte boforhold for brukerne. For bemanningen som skal følge opp boligene har det også stor betydning for sikkerhet og behovet for personell at lokalene er godt tilpasset.

Foreløpig vurdering av fysiske rammer:

- Passe landlig (nærhet til utmark/turterreng, ikke for langt fra lokalsenter)
- Tilgang til vann, avløp og adkomst innen akseptabel økonomisk ramme
- Tilgang til IKT via bredband
- 5 leiligheter på ca. 45 m², der fire har faste beboere
 - Alle rom i leilighetene må ha plass til bruker pluss to pleiere
 - Hver av leilighetene bør ha en funksjonell uteplass
- Personaldel, foreløpig anslag ca. 120 m²:
 - 2 separate kontor, der ett er stort nok til personalmøte
 - 4 arbeidsplasser m/datatilknytning for ansatte
 - Spise- og hvilerom
 - Ett rom m/seng for hvilende vakt

Samlet byggeareal i størrelsesorden 350 m². Med en gjennomsnittlig kvadratmeterpris på 23 700 (2009-pris Vestfold) gir det en investering på ca. 8,3 mill. kr. For videre kalkyle benyttes en bygginvestering på 9 mill. kr. ekskl. innredning og mva.

Selve boligene, som anslås å representerer 2/3 av investeringen, forutsettes finansiert ved husleie fra beboerne. Beregnet utgift for den resterende delen:

Årlig kapitalutgift, drift og vedlikehold i 1000 kr.

Renteutgift for 3 mill kr., 5% rente	150
Lys, varme, vann, avløp, renovasjon	25
Renhold	100
Bygningsmessig vedlikehold, 5 % av bygn.-verdi	150
SUM	425

Tjenesteyting

Ved tjenestens oppstart er det tatt utgangspunkt i et samlet behov for 15 årsverk for tjenester som skal ytes til 4 brukere. Etter at prosjektgruppen avsluttet sitt arbeid er det blitt kjent at Holmestrand kommune sannsynligvis får 2 nye brukere, ikke 1, som

tidligere antatt. Det samlede omfanget av tjenester bør derfor drøftes nærmere i fase 2 av utredningen.

Effekten ved evt. redusert behov for tjenester over tid er ikke tatt inn i prisoverslaget. Årlige utgifter til tjenesteytingen i 1000 kr. (4 brukere)

Lønn inkl. sos. utg for 15 årsverk	8000
Kontorhold, møbler, IT, 5 arb-plasser á kr. 2000	10
Faglig oppdatering og velferd, kr. 2000 pr. ansatt	30
Bil, 20 000 km/år á kr. 3,65	73
Andre driftsutgifter	100
SUM	8213

Vurdering av økonomien

Den samlede omkostningen til tjenester for den aktuelle brukergruppen og for de tjenestene som vurderes var i 2009 13, 2 mill kr. Ut fra foreløpige anslag synes det som om det vil være lønnsomt for de tre kommunene å opprette et felles tjenestetilbud for disse brukerne.

Kombinasjonen av få brukere, men der den enkelte bruker utløser store ytelser, gir en uoversiktlig økonomi, med tilhørende problemstillinger når det gjelder å bygge opp tilbud i den enkelte kommune. For de mest krevende brukergruppene vil det at en enkelt bruker kommer til eller faller fra utløse omfattende forandringer i kommunens tjenesteapparat og økonomi. Sprangene i økonomiske ytelser vil imidlertid den enkelte kommunen ha uansett om tjenestene drives i egenregi eller ikke. Den største forskjellen i forhold til økonomi ligger i investeringer som evt. gjøres i brukertilpassede boliger, samt de store organisatoriske grepene som kreves, spesielt dersom tjenesten skal opphøre i sin helhet. Dersom behovet for tjenestene skulle opphøre er det ikke sikkert at salg eller annen bruk av bolig står i forhold til de investerte midlene.

Ved å opprette en felles tjeneste for de tre kommunene vil risikoen ved bolig som blir stående tom og dramatikken ved nedlegging av en hel tjeneste bli redusert. Ved en felles tjeneste som skissert vil frafall av en bruker gi mulighet for å selge overskytende kapasitet til en utenforstående kommune. Skulle det komme flere brukere enn tiltaket er dimensjonert for vil det fortsatt være mulig å kjøpe tjenestene eksternt. Ved å dimensjonere boligtilbudet med en ekstra bolig beregnet for avlastning, vil man imidlertid ha en buffer her.

Effekt for brukerne

Forutsatt at kvaliteten på tjenestene bidrar til at en eller flere av brukerne får en bedre fungerende adferd vil livskvaliteten bli vesentlig bedre for disse. Dersom det er mulig å opprette et 3K tjenestetilbud i henhold til intensjonene, vil derfor brukerne få et bedre tilbud.

Kvalitetssikring

En organisering av tjenestene i 3K regi vil gi de tre kommunene bedre forutsetninger for å styre kvaliteten på tjenestene. Skal kvalitetssikringen lykkes krever det imidlertid et løpende kvalitetssystem og en systematisk oppfølging. Det arbeides med rutiner for løpende oppfølging og styring av fellesoppgaver i 3K, som kan være et av flere verktøy for kvalitetssikring. Et kvalitetssikringssystem må både ivareta brukerfokus, forholdet til lover og forskrifter og oppfyllelsen av de målene kommunene selv har satt for virksomheten.

Kompetanse og rekruttering

Det er en grunnleggende forutsetning for at et tjenestetilbud i 3K-regi skal bli vellykket at enheten blir attraktiv for høyskoleutdannede fagfolk. Den bør også være så attraktiv som arbeidsplass at det gir god anledning til å finne godt egnede medarbeidere til alle de stillingene som opprettes. Prosjektgruppen mener ut fra sin kunnskap om fagfeltet at en enhet slik det er skissert vil få den nødvendige attraktiviteten.

Det er en kjent sak at flere private leverandører innen segmentet benytter seg av en organisering der mange av medarbeiderne er egne firma. Kontrakten mellom disse er derved mellom to firma, ikke mellom firma og ansatt. I utgangspunktet gir dette god fortjeneste for de som arbeider med tjenestene, men gjør dem samtidig sårbare, siden de selv må sikre seg mht sykdom, permisjoner, uførhet med mer. Ved tjenesteopphør vil de også bare ha kontraktsfestede forhold å støtte seg til, ikke arbeidsmiljøloven.

Kommunene vil måtte konkurrere om arbeidskraft i et marked der mange tjener bedre enn det som er realistisk for ansatte i offentlige tjenester. Prosjektgruppen mener likevel at en felles tjenesteyting i 3K-regi for denne brukergruppen vil kunne konkurrere om fagkompetansen fordi det kan gi en faglig utfordring og tilfredshet som mange private aktører ikke kan tilby.

Viktige problemstillinger

Økonomi

Budsjettering av de aktuelle tjenestene er vanskelig, da i særdeleshet hva kommunene kan få refundert fra staten. Det er flere grunner til dette, bl. .a.:

- Refusjonene er ikke direkte knyttet til den enkelte kommunes utgifter
- Det er bare lønnsutgifter som danner utgangspunkt for refusjonen
- Både satser og refusjonsprinsipper er under stadige justeringer

I tillegg er regelverket slik at flere tjenester og brukerkategorier faller utenfor. For vurderingen av tjenesteområdet er det derfor konsekvent benyttet samlet utgift, uten spekulering i hvor store beløp som blir refundert.

Foreløpige anslag bygger på en investering i bygningsmasse på 9 mill. kroner, som gir en løpende driftsutgift på 425 000 pr. år, inkludert vedlikehold og finansutgifter. Tjenesteytingen, med 32,5 ansatte, vil beløpe seg til ca. 15 mill. kr.

Prosjektgruppen har beregnet dagens ytelser til brukerne å omfatte 38,5 årsverk. Dvs. at en reorganisering til et 3K-samarbeid gir en besparelse på anslagsvis 3,0 mill. kr. for tjenesteytingen alene.

Juridiske problemstillinger

De tjenestene som skal ytes har sitt vesentligste grunnlag i sosialtjenestelovens kap. 4 og 4A. Når det gjelder problemstillinger knyttet til bruk av tvang (Kap. 4A) er dette redegjort nærmere for i rapporten for prosjektets fase 1. Den etterfølgende utredningen har imidlertid avdekket flere juridiske forhold som må avklares ved etableringen av et interkommunalt bo- og ressurscenter:

- For en del av beboerne i senteret vil boligen være deres permanente og eneste bolig, dvs. at deres formelle bostedskommune er vertskommunen for tiltaket. Det innebærer at ansvaret for ytelser som kommunen etter lov skal yte til sine innbyggere formelt vil være lagt på vertskommunen. Dette omfatter også justering av ytelser som skal gis i bo- og kompetansesenteret.
- Dersom en beboer i senteret av ulike grunner ikke trenger senterets tjenester, og derfor bør ha et nytt tilbud (ny bolig, pleiehjemsplass o.a.), hvilke kommune skal ha ansvar for dette?
- Som bolig for den enkelte bruker vil husleieloven kunne sette grenser for hva som kan avtales.

Sosialloven

Sosialloven pålegger kommunen å yte tjenester overfor sine innbyggere som ikke er lagt til statlig organ, herunder en rekke ytelser som ikke vil være bo- og kompetansesenterets oppgave. Kommunens myndighet "kan etter reglene i kommuneloven delegeres til et interkommunalt organ eller en annen kommune" (sosiallovens § 2-1). Dette løser ikke forholdet til vertskommunes ansvar for

tjenesteyting overfor beboere i bo- og ressurscenteret. Sosiallovens § 7-5 fastsetter kommunens ansvar for boliger med heldøgns omsorgstjeneste, herunder interkommunalt samarbeid om slike. Loven fastsetter imidlertid ikke noen rammer for hvordan det samlede tjenesteansvaret skal løses i et slikt interkommunalt samarbeid.

Kommunehelseloven

Høringsutkastet til ny kommunehelselov legger opp til at sosialloven oppheves. Den fastsetter at kommunes ansvar for helse- og omsorgstjenester gjelder både personer som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen. Lovforslagets § 6-7 legger til rette for at det i forskrift gis bestemmelser om fordeling av utgifter. Dette gjelder imidlertid for pålagte samarbeid. En slik forskrift vil imidlertid også kunne være en rettesnor for økonomisk oppgjør i et avtalt, frivillig samarbeid.

Husleieloven

Boligene ved bo- og ressurscenteret vil være ”bruksrett til husrom mot vederlag” (Husleielovens § 1-1). Det forutsettes likevel at unntaksbestemmelsen i § 1-1, annet ledd, vil være gjeldende for disse boligene:

”For øvrig gjelder loven ikke hvor annet enn bruksrett til husrom er det vesentlige i avtaleforholdet.”

Det innebærer at husleieforholdet kan avtales noe friere enn det Husleieloven fastsetter. Det kan gi mulighet for å avtale oppsigelse f. eks. dersom behovet for tjenester i bo- og ressurscenteret av ulike grunner skulle opphøre.

Drøfting

Fra kontrakter mellom kommune og tjenesteytere i dette segmentet er det kjent formuleringer som gir den kommunen brukeren kommer fra ansvar for tjenester, f. eks.: ”Selv om ... bor geografisk i ... kommune er det ... (hjemkommunen) som har ansvaret for å gi hjelp etter sosialtjenesteloven og kommunehelsetjenesteloven.” Spørsmålet er om vertskommunen overfor den enkelte beboer i bo- og ressurscenteret kan nekte å yte tjenester som den er pålagt å yte etter loven og henvise disse til den tidligere bokommunen.

For beboere som sies opp i bo- og ressurscenteret er det også oppgaver som skal løses. Ansvar for å skaffe ny bolig, pleiehjems plass o.a. kan omfatte større utfordringer enn det som kan løses ved et økonomisk oppgjør kommuner i mellom. Det vil bl. a. berøre den enkelte kommunes prioritering av et begrenset antall tilgjengelige boliger eller pleiehjemsplasser. Vi støtter også her på den formelle bostedskommunes ansvar etter lovverket overfor den enkelte bruker.

At kommunene i et frivillig kommunesamarbeid kan avtale betingelser for økonomisk oppgjør for aktuelle tjenester seg i mellom er opplagt. Spørsmålet er om vertskommunen kan delegerer sin myndighet til den samarbeidskommunen brukeren flytter fra, jfr. kommunelovens § 28a. Loven er jo primært tilrettelagt for det motsatte, dvs. delegering fra deltakerkommunen til vertskommunen. Anledningen til delegering omfatter også bare vedtaksmyndigheten, ikke plikten til å yte tjenester i henhold til vedtaket.

Det er først og fremst brukerens rett til tjenester, herunder hvilken kommune brukeren etter loven har krav på tjenester fra, som setter begrensninger for hva kommunene kan avtale seg i mellom. Brukeren er ikke kontraktspart og det er tvilsomt om brukeren i kontrakt kan frasi seg retten til tjenester i den formelle bostedskommunen. Problemstillingen kan settes på spissen i de tilfellene der den formelle bostedskommunen (vertskommunen) er bedre rustet for de aktuelle tjenestene enn deltakerkommunen brukeren kom fra.

På den andre siden: Det er mye som kan avtales, og fungere godt, så lenge ingen setter spørsmålstejn ved det.

KS-advokatene er konsultert for en gjennomgang av disse problemstillingene. Rapporten fra KS-advokatene foreligger ikke når prosjektrapporten ferdigstilles. De foreløpige konklusjonene fra et møte med KS-advokatene er at dette er problemstillinger som sannsynligvis ikke kan avklares uten at det sendes en formell henvendelse til departementet for en avklaring. Erfaringsmessig vil det ta tid å få en uttalelse fra departementet.

Samarbeidsform

Siden virksomheten både vil omfatte en stor, spesialutviklet bygningsmasse og en omfattende driftsorganisasjon har det vært reist spørsmål om vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 28a-k er den rette samarbeidsformen for den interkommunale virksomheten. Den økonomiske risikoen for vertskommunen vil i så fall kunne bli relativt stor.

Risikoen vil være knyttet til følgende forhold:

- Finans- og driftsutgifter for en bygningsmasse der teknisk verdi sannsynligvis vil være høyere enn markedsverdi. Anslått investering 9 mill. kr.
- En organisasjon med i størrelsesorden 20-30 ansatte

Risikoutløsende faktorer vil være

- Reduksjon i antall brukere
- Oppsigelse av samarbeidet
- Forhold ved driften som utløser ekstraordinære situasjoner (kriselignende forhold)

Det er i hovedsak to måter å redusere eller fordele risikoen på.

- Oppsigelsestiden for partene kan gjøres lang
- Eiendomsforvaltning og driftsorganisasjon skilles og gis ulike samarbeidsformer

Eiendomsdriften kan alternativt organiseres

1. Som eget interkommunalt samarbeid, f. eks. IKS eller AS
2. Som langsiktig leieavtale med privat investor (OPS)
3. Vertskommunen er eier, men selve eierskapet holdes utenfor samarbeidet om virksomheten

Den eierformen som velges må sikre at virksomheten ikke må konkurrere i det åpne markedet for de tjenestene som skal ytes. I forskrift om offentlige anskaffelser, §§ 1-2 og 1-3, vil alle eierformer som sikrer at de kommunene som skal ha tjenesteytelser fra virksomheten også har styring med virksomheten fungere slik. Alle eier- og samarbeidsformer som oppfyller dette kravet vil gjøre det mulig for deltakerkommunene å gi virksomheten tjenesteoppdrag uten forutgående anbudsrunder. Det spesielle her er at det er uklart om vertskommunesamarbeid kommer under unntaket i forskriftens §§ 1-2 og 1-3, noe f. eks. IKS gjør. Dette er under avklaring sentralt.

I tillegg til den økonomiske risikoen vil det for deltakerkommunene også være behov for kvalitetssikring av tjenestene. Den enkelte kommunen vil uansett ha ansvaret for at deres brukere får de tjenestene de har krav på og at disse tjenestene holder mål. En av svakhetene ved bruken av private tjenesteytere har vært at kvalitetskontrollen og kommunens styring med tjenestene ikke har vært tilfredsstillende. Samarbeidsformen for en felles tjenesteyting må derfor også sikre den faglige oppfølgingen fra hver av samarbeidskommunene

Følgende samarbeidsformer er vurdert:

Aksjeselskap (AS)

Gjennom aksjeselskapets vedtekter kan en rekke forhold sikres, bl. a. hvem som skal kunne være eier. Styrken med aksjeselskap ligger i at eiernes ansvar er begrenset til innskuddet i foretaket. Aksjeselskap egner deg godt til virksomheter som har et forretningsmessig formål og som forutsettes å ha et driftsoverskudd. For det aktuelle formålet vil et driftsoverskudd kunne skapes ved at det selges tjenester til de respektive kommunene.

Lov om aksjeselskap vil regulere organiseringen av samarbeidet. Det innebærer bl. a. at det må skytes inn en aksjekapital ved stiftelsen og det er krav til styre, daglig leder, generalforsamling o.a. Det er krav til representasjon i selskapsstyret både når det gjelder kjønn og ansatte.

Styrken i et aksjeselskap ligger i at eierne kun hefter for sin aksjekapital. Et aksjeselskap åpner også for muligheten av blandet eierskap, der privat eierskap også kan inngå. For det tiltaket vi her snakker om er begrenset risiko for eierne ikke noen problemstilling. Organisering som AS åpner imidlertid for at private kan bli medeiere. Helt eller delvis privat eierskap kan være interessant for bygningsmassen, dersom denne skilles ut fra driften.

Samvirkeforetak

Dette er en selskapsform med ”deltaking i verksemda som avtakarar, leverandørar eller på annan liknande måte”, som det er formulert i lov om samvirkeforetak. På samme måte som aksjeselskap er dette først og fremst en type foretak lagt til rette for salg av varer eller tjenester i et marked. Formalitetene omkring drift av et samvirkeforetak er i stor grad likt det som kreves for aksjeselskap. Medlemmene i et samvirkeforetak har heller ikke ansvar for skyldene til selskapet.

For det aktuelle tiltaket er samvirkeforetak ikke en hensiktsmessig samarbeidsform, muligens bortsett fra for bygningsmassen. Samvirkeforetak gir imidlertid ikke samme fleksibilitet som aksjeselskap i det å kunne trekke inn private eierinteresser.

Sameie

Utformingen av et sameie kan gjøres ganske fritt, siden sameieloven gjelder ”så langt ikkje anna fylgjer av avtale eller serlege rettshøve”. Sameieloven er først og fremst tilpasset sameie av eiendom, anlegg og gjenstander. Driver noen en økonomisk virksomhet sammen og har personlig ansvar for gjelden i virksomheten, er det selskapsloven og ikke sameieloven som kommer til anvendelse.

Sameie har først og fremst interesse for bygningsmassen. Sameie har imidlertid den svakheten at det ikke egner seg som eget rettssubjekt i en driftssammenheng.

Samarbeid etter selskapsloven (ANS og KS)

Hovedprinsippet for slikt samarbeid er at én eller flere av deltakerne har fullt eller delt økonomisk ansvar. Det gir også åpning for at noen kan skyte inn kapital og ha begrenset ansvar for dette. Selskapet vil være eget rettssubjekt. På samme måte som aksjeselskap vil ANS eller KS åpne for at private investorer kan gå inn i samarbeidet.

Dette er også en samarbeidsform som først og fremst vil kunne ha interesse for bygningsmassen. For interkommunal tjenesteyting er det andre samarbeidsformer som egner seg bedre

Interkommunalt selskap (IKS)

I et interkommunalt selskap er eiernes forpliktelser ikke begrenset til innskuddet i selskapet, men alle eierne er ansvarlige innenfor sin eierbrøk. Et interkommunalt selskap kan derved være hensiktsmessig for en virksomhet som ikke skal drive forretningsmessig, men er avhengig av løpende tilskudd til driften.

En egen lov setter rammebetingelser for hvordan IKS skal drives, herunder representasjon fra eierkommunene.

For det aktuelle tiltaket vil IKS være en egnet samarbeidsform. Kravet til representasjon i loven gir imidlertid begrensninger når det gjelder den faglige oppfølgingen fra deltakerkommunene.

Kommunelovens § 27, interkommunalt samarbeid

Denne paragrafen i kommuneloven fastsetter at to eller flere kommuner ”kan opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver”. Til forskjell fra vertskommunesamarbeid er styringen av samarbeidet lagt til det opprettede styret. Praktisk løsning av et § 27-samarbeid kan være at selve arbeidsgiveransvaret legges til én av samarbeidskommunene, gjerne også merkantile oppgaver.

Et § 27-samarbeid kan være et eget rettssubjekt. Det må i så fall i de vedtektene som ligger til grunn for opprettelsen av samarbeidet fremgå ”hvorvidt styret har myndighet til å ta opp lån eller på annen måte pådra deltakerne økonomiske forpliktelser.”

Loven fastsetter oppsigelsesfrist i § 27-samarbeid til ett år. En slik oppsigelse kan imidlertid bringes inn for departementet, som ”kan gi pålegg om at samarbeidet skal fortsette i et nærmere bestemt tidsrom eller inntil videre”.

På samme måte som vertskommunesamarbeid er organiseringen av samarbeidet forholdsvis fleksibelt, og kan sikre en faglig oppfølging fra hver av samarbeidskommunene. Samarbeidsformen regnes imidlertid for å være noe utdatert og har vært foreslått tatt ut av loven. Kombinasjonen av fleksibilitet i samarbeidsorganiseringen og det å kunne være eget rettssubjekt gjør imidlertid at dette kan være en aktuell samarbeidsform for dette tjenesteområdet, dersom både drift og eiendomsforvaltning samlet skal inngå i virksomheten.

Kommunelovens § 28a-k, vertskommune

Dette er en samarbeidsform som formelt sett overdrar et tjenesteansvar fra samarbeidskommunene til vertskommunen. Det er derfor vertskommunen som er den juridiske person som må ta opp lån ved investeringer, ansette personell og lignende. Vertskommuneløsning kan driftes med vesentlig mindre formelle organer enn aksjeselskap og IKS.

For det aktuelle tiltaket vil vertskommune være en egnet samarbeidsform. For vertskommunen ligger det imidlertid en ulempe i risiko. Dette gjelder spesielt dersom vertskommunesamarbeidet skal omfatte eierskapet av bygningsmassen. For driften vil risikoen ligge i forvaltningen av en forholdsvis stor bemanning. Noe av risikoen kan reduseres ved å ha forholdsvis lang oppsigelsestid for samarbeidet.

Drøfting

Begrenset ansvar for eierne er ikke noen problemstilling for kommunesamarbeidet omkring denne tjenesteytingen. Det er imidlertid ikke ønskelig at én av eierne skal ta en forholdsmessig større risiko enn de andre. Det siktes på en drift i overskuelig fremtid der problemstillingene i samarbeidet i hovedsak er

- Fordeling av omkostningene
- Styring med driften, både når det gjelder økonomi og kvalitet

Tjenesten gjelder få brukere og er ikke noe typisk kjerneområde for den kommunale tjenesteytingen. Budsjettet for tjenesteområdet er imidlertid ikke ubetydelig og disse krevende tjenestene vil også kunne være gjenstand for klager eller pålegg fra kontrollorgan. Tjenesteområdet har derfor potensial for å utløse politisk engasjement. Den samarbeidsformen som velges bør derfor tilfredsstillende både det politiske og det faglige oppfølgingsbehovet.

Ved å dele opp virksomheten i bygningsmasse og tjenesteyting kan det være flere modeller for samarbeid som løser utfordringene. Bygningsmassen kan sikres for driftsorganisasjonen gjennom kontrakt. Dekker kontrakten virksomhetens behov, vil styringen med instansen som eier og drifter bygningen ha mindre interesse. Investor og drifter av bygningene kan derfor stå ganske åpent og f. eks. være IKS, en av kommunene, AS eller privat investor.

Dersom bygningsmassen ikke skal inngå i virksomheten vil risikovurderingen for virksomheten bli begrenset. Antallet brukere fra driftsåret 2009 til driftsåret 2010 er

økt fra 3 til 6. Med 6 brukere vil driftsgrunnlaget være vesenlig mer stabilt enn tidligere år. Det er også mulig å tilby utenforstående kommuner tjenester i virksomheten dersom det oppstår ledig kapasitet.

Det er erfaring for at IKS'er har en tendens til å leve sitt eget liv og at den faglige og økonomiske oppfølgingen fra samarbeidskommunene ikke blir tilfredsstillende. Når det gjelder vertskommuneløsninger for en så omfattende virksomhet er erfaringene i 3K svært begrenset. 3K rutinehåndbok legger opp til tett oppfølging av vertskommunesamarbeidene, men det er så langt alt for tidlig å si noe om hvor god reell styring dette gir samarbeidskommunene.

Samarbeidsformen for bygningsmassen vil ikke være begrensende for Husbankens belåning, jfr. Husbankens retningslinjer:

”For kommuner kan det gis fullfinansiering av omsorgsboliger, sykehjemsplasser og omsorgstiltak av tilpasset størrelse og standard. For andre låntakere kan Husbanken gi fullfinansiering dersom det foreligger avtaler om kommunal disponering.”

For å sikre en politisk oppfølging av virksomheten vil det være mulig å ha vertskommunesamarbeid med folkevalgt nemnd. På samme måte som et § 27-samarbeid gir dette en åpning for å blande en politisk og faglig oppfølging av samarbeidet.

Konklusjon

For denne virksomheten synes det hensiktsmessig å skille eiendomsinvestering og drift av denne fra selve tjenesteytingen. Det bør sonderes flere varianter for investor i eiendomsmassen:

- Privat investor
- AS, der en eller flere av kommunene kan gå inn sammen med private investorer
- IKS

IKS er et alternativ dersom det ikke er mulig å finne private investorer som kan tilby en akseptabel husleie. IKS kan også etableres tidlig i prosessen, sikre at prosjekteringen kommer i gang, for deretter evt. å avvikles dersom en privat investor vil overta hele eller deler av prosjektet.

En vertskommuneløsning for driftsorganisasjonen synes å være mest hensiktsmessig. Risikoen for vertskommunen når samarbeidet begrenses til tjenesteytingen vurderes som akseptabel. Det er ytelser etter helse- og sosiallovgivningen ut over dette som innebærer en mer uoversiktlig risiko, slik det er drøftet ovenfor. For det aktuelle tjenesteområdet vil det også være hensiktsmessig å sette en forholdsvis lang oppsigelsesfrist for deltakerkommunene, som vil gi god tid til evt. reorganisering.

Organisasjon og medarbeidere

De bygningsmessige disponeringene henger nært sammen med bemanningsbehov. En klok organisering av leiligheter, både internt og i forhold til tilgrensende arealer for

ansatte, kan bidra til at bemanningen kan være lavere enn ved en mer uhensiktsmessig planløsning. Suksessfaktorene ved å organisere tjenestene i en interkommunal enhet vil være knyttet til muligheten for å bygge opp et fagmiljø som gir rom for faglig utvikling og læring, samt tilrettelegging av arbeidsplassen og rammebetingelsene for øvrig slik at dette blir en attraktiv arbeidsplass. Det vil være spesielt viktig at høyskoleutdannede søker seg til enheten. Dersom dette kan utvikles til en mønsterenhet vil attraktiviteten muligens kunne kompensere noe for lønnsnivå. Det er en kjensgjerning at de private bedriftene i markedet legger til rette for en høy inntekt for personellet.

I tillegg til tjenestetilbudet i boligene vil virksomheten ha potensial for å være et ressurscenter for deltakerkommunene generelt.

Tilbudet til brukerne

En viktig suksessfaktor i forhold til brukerne er om enheten kan yte tjenester på et høyt nivå og bidra til at brukere som har forutsetninger for det kan bli mindre avhengige av tjenestene eller få et redusert tjenestebehov. Det vil innebære økt livskvalitet for disse. En annen virkning av dette er også at utgiftene til tjenestene reduseres.

Innenfor brukergruppen vil flere ha kompetanse til selv å beslutte om de ønsker å flytte. Det innebærer at boligtilbudet som opprettes må være attraktivt for brukerne. Attraktivitet vil være knyttet både til tjenestetilbudet, utformingen av botilbudet og beliggenheten. Alle disse tre faktorene må derfor ivaretas dersom prosjektet skal lykkes.

Forslag til lokalisering og bygninger

Et foreløpig skisseutkast til bygningsmasse omfatter 6 leiligheter, samt nødvendige personal- og birom. Det gir samlet gulvareal (BYA) på ca. 350 m². I tillegg bør det være tomteareal nok til en senere utvidelse med ytterligere 6 leiligheter, evt. også med nødvendig utvidelse av personalrom.

Utbyggingsomkostningene var i utredningens fase 1 anslått til 9 mill. kr. for et anlegg dimensjonert med 6 boliger (kr. 25 700 pr kvm.)

Det foreligger egen delrapport som omhandler lokalisering. Etter en silingsprosess valgte prosjektgruppen tre alternative lokaliseringer for grundigere analyse:

- Grefsrud i Holmestrand kommune, eid av fylkeskommunen
- Rønningen i Holmestrand kommune, eid av Holmestrand kommune
- Veset i Hof kommune, eid av Hof kommune

Senere ble også et privat eid byggefelt i Holmestrand tatt med i vurderingen.

Grefsrud

Området eies av Vestfold fylkeskommune. Lokaliseringen er god, rett opp på fjellet ovenfor Holmestrand by. Holmestrand kommune har forkjøpsrett til området. Selv om Psykiatrien i Vestfold har bruksrett til og bruker deler av bygningsmassen er det gode muligheter for å innpasse prosjektet i området. Eksisterende bygningsmasse regnes ikke som egnet for ombygging til formålet og forutsettes revet på det arealet

som avsettes. Fylkeskommunen har stilt seg positiv til å avstå nødvendig areal enten Holmestrand kommune benyttet forkjøpsretten eller ikke.

Rønningen

Dette er et tidligere småbruk som eies av Holmestrand kommune. Lokaliseringen er god, bl. a. med nærhet til stoppested for både TimeEkspressen og Grenlandsekspressen.

Det er flere bygninger på eiendommen, herunder et hovedhus datert til 1752, men som er i svært dårlig skikk. Fra brev datert 12.2.2009 fra Vestfold fylkeskommune til Holmestrand kommune siteres:

”Gårdstunet har bevaringsverdi som et helhetlig anlegg.

...

Våningshuset er med sin høye alder (fra 1752) bevaringsverdig ... ”

Både eksisterende bygninger og topografi, bl. a. en dam, begrenser bebyggbarheten i forhold til prosjektet. Riving av låve eller våningshus kan bedre dette, men vil, på bakgrunn av fylkeskommunens uttalelse, møte klare hindringer.

Veset

Hof kommune eier en større eiendom på Veset nær Hof sentrum, der en del er bebygd og nå utvikles til det nye sykehjemmet i Hof. Området er nå under regulering og de ubebygde delene forutsettes disponert til boligformål. Deler av planområdet er ikke avklart i forhold til kulturminner. Det er også forutsatt at området skal utløses med en ny vei nordover. Før det er mulig å utskille tomt må kulturminner registreres og aktuelle veitraseer fastlegges. Det ligger en usikkerhet i framdriften her.

Kommunestyret i Hof har enstemmig vedtatt å gå inn for å stille tomt til rådighet på Veset for prosjektet.

Privat tomtefelt i Holmestrand

Området vil egne seg godt til formålet, men det har vært vanskelig å få avklart hva prisen skal være. Siden fylkeskommunen har stilt seg positive til å skaffe et areal på Grefsrud, evt. at Holmestrand kommune kjøper hele Grefsrud, har kjøp av det private tomtefeltet blitt lagt til side.

Konklusjon

Både med sikte på beliggenhet og tidsaspektet for å få oppført nødvendige bygninger synes Grefsrud å være det beste alternativet. Det blir fremmet egen sak for bystyret i Holmestrand om å benytte forkjøpsretten. Selv om dette ikke skulle bli vedtatt gir fylkeskommunens løfte om å fradele en tomt sikkerhet for at prosjektet kan gjennomføres her.

Dette medfører også at Holmestrand kommune vil være vertskommune. Statistisk sett vil også Holmestrand være den kommunen med flest egne brukere. Ut fra samlede problemstillinger for virksomheten gjør det også Holmestrand til det mest hensiktsmessige valget av vertskommune.

Forslag til organisering

Forslaget tar utgangspunkt i en organisasjon dimensjonert for 6 brukere. Det er anslått at det er et behov for ca. 30 årsverk til selve tjenesteproduksjonen. I tillegg kommer daglig leder, fagleder og en merkantil stilling.

Funksjon	Årsverk
Daglig leder	1
Fagleder	1
Merkantil	0,5
Øvrige medarbeidere	30

Økonomisk fordelingsnøkkel

Tre forhold er viktige å ta hensyn til ved vurderingen av fordelingsnøkkel:

- Hjemkommunen for bruker
- Omfanget av tjenester til den enkelte bruker
- Deltakelsen i samarbeidet

Fordelingsnøkkelens bør i stor grad gjenspeile kommunetilhørigheten til brukerne og omfanget av tjenester som den enkelte bruker får. Timebruken vil alltid bli registrert pr. bruker. Det er derfor naturlig å ta utgangspunkt i den. Utgifter til administrasjon, kurs, husleie for administrasjon o.l må også fordeles. Det kan også være rimelig at en mindre del av utgiftsfordelingen skal være uavhengig av antall brukere fra de respektive kommunene. I praksis en "medlemsavgift" som gir fortrinnsrett til boliger og styringsmulighet for driften. Ut fra en helhetsvurdering anbefaler prosjektgruppen at følgende utgiftsfordeling legges til grunn:

1. Lønnsutgift etter medgått tid til tjenestene for den enkelte kommunes brukere
2. Samlede netto driftsutgifter, minus post 1 og 3, fordeles etter samme forhold som fremkommer ved fordelingen av post 1.
3. 5 % av netto driftsutgifter fordeles likt på eierkommunene.

Tjenester som skal ytes for deltakerkommunene utenom tilbudet til de som bor i senteret bør betales av den respektive kommunen etter medgått tid og utlegg.

Refusjonen fra Staten i forhold til innslagspunktet må inngå i driftsbudsjettet dersom denne tilfaller vertskommunen.

Fordelingsnøkkelens post 3 innebærer at en eierkommune vil ha betalingsforpliktelser etter dette punktet selv om den ikke har brukere som gis tjenester av virksomheten.

Når det gjelder bygningsmassen vil utgiftene her delvis dekkes av beboernes husleie, dels inngå som en del av driftsutgiftene til virksomheten. Dvs. at dersom eksempelvis en privat investor oppfører og leier ut bygningsmassen, vil det være en leiekontrakt mellom virksomheten og vertskommunen. Det vil derfor ikke være behov for en egen fordelingsnøkkel for utgiftene til bygningsmassen.

Prioritering av brukere

Med en oppstartskapasitet på 6 boenheter er det dimensjonert for det kjente antall brukere pr. 1.1.2011. Etter hvert som driften kommer i gang må det imidlertid tas høyde for utflytting og at beboere faller fra i årenes løp.

Ledige boenheter vil belaste driften av virksomheten unødige. Det må derfor være en forutsetning at vertskommunen arbeider for å få avtale med brukere fra kommuner utenfor samarbeidet dersom deltakerkommunene ikke har aktuelle brukere. Det er likevel grunnleggende at deltakerkommunenes brukere har fortrinn til bolig.

For å få dette til å være funksjonelt er det foreslått noen kjøreregler:

- Avtaler med eksterne brukere må kunne være på inntil ett år.
- Deltakerkommunene skal varsles om boenheter som blir ledige og ha rimelig frist for å melde sin interesse
- Dersom flere av deltakerkommunene melder interesse for samme boenhet gjelder følgende prioritering:
 1. Bruker som har klart høyest tjenestebehov
 2. Kommune som ikke har bosatt bruker i senteret
 3. Kommunen som etter folketallet har færrest brukere bosatt i bo- og kompetansesenteret

Konsekvensvurdering av forslaget

Organisasjon

Det er i løpet av 2010 etablert flere nye tjenestetilbud for brukergruppen i de tre kommunene i tillegg til dem som tidligere er etablert. Personellet i disse forutsettes overført til den nye virksomheten. Det er utarbeidet egen 3K-rutine for slik overføring av personell.

En samlet virksomhet innebærer en styrking av fagmiljøet og med flere muligheter for faglig utvikling enn det en mindre virksomhet har. Det ligger også bedre til rette for at personell kan få variert belastningen i forhold til de spesielt tunge tjenesteområdene.

En kritisk faktor for å lykkes er at det kan opparbeides et attraktivt fagmiljø med tyngde innenfor vernepleierområdet. Høyskoleutdannet personell innenfor dette fagområdet tilhører i stor grad arbeidstakers marked.

Personalkonsekvenser

Personellet som er ansatt i samarbeidskommunene vil få nytt oppmøtested. Det vil kunne innebære lenger reisevei og forandringer i arbeidsinstruksen for noen. Det forutsettes imidlertid at alle slike spørsmål avklares i hht hovedtariffavtalen.

Det vil være en forutsetning for å konkurrere om kvalifisert arbeidskraft at det legges til rette for turnuser og vaktordninger som er attraktive. Ett virkemiddel kan være å unngå hvilende vakter (som er lavt betalt), men organisere arbeidet slik at det kan arbeides nattetid med ulike oppgaver for personell som hovedsakelig er der for beredskap.

Økonomiske konsekvenser

Beregningene viser at en omorganisering til 3K-samarbeid om denne tjenesteytingen gir anslagsvis 3 mill kr. i besparelse på driften i forhold til at kommunene yter tjenestene hver for seg. Driftsomkostningene for bygningsmassen er svært liten i forhold til øvrige driftsutgifter. Selv om bygningsmassen skulle bli noe dyrere eller utløse noe større årlig vedlikehold, vil fremdeles omorganiseringen være lønnsom. Den driftsmessige marginen er også forholdsvis stor og tilsvarer ca. 6 årsverk. Det innebærer at selv med noe sprekke på forutsetningene vil en slik virksomhet være lønnsom.

Samarbeidsavtalen setter frist for deltakerkommunene for å melde inn beboere i senteret før det bygges. Det gir mulighet for vertskommunen til å redusere antall boenheter i første byggetrinn og slik sett redusere den økonomiske risikoen.

Lokalisering

Etablering av bo- og kompetansesenter på Grefsrud innebærer en lokalisering som ivaretar kravene som prosjektgruppen har satt opp. Både i forhold til attraktivitet for potensielle beboere i senteret og for medarbeidere vurderes dette alternativet som det

beste av de som har vært vurdert. For fremdriften videre ser det også ut til å gi de beste forutsetningene.

Budsjett / budsjetttilpassing

Kommunene har pr. dato løpende utgifter som dekker ytelsene til de respektive brukerne. I og med at omorganiseringen forutsettes å bli rimeligere pr. bruker enn det som nå ligger inne i kommunenes budsjetter, og fordelingsnøkkelen alt vesentlig er knyttet til tjenesteyting pr. bruker, er budsjett og budsjetttilpassing ingen kritisk faktor.

Fremdriftsplan prosjektering og rigging av virksomhet

Oppgave / milepæl	Tidspunkt
Planarbeid varsles	August 2001
Tilbudsforespørsel arkitekt	August 2011
Avtale med arkitekt inngått	Oktober 2011
Reguleringsplan og prosjektering av bygg starter opp	Oktober 2011
Vedtak reguleringsplan / rammetillatelse gis	Mai 2012
Detaljprosjektering av bygg starter	Mai 2012
Anbudsinndeling sendes ut	August 2012
Byggestart bo- og kompetansesenter	Oktober 2012
Stilling som daglig leder og øvrige stillinger utlyses	November 2012
Prosess med overføring av personell starter	April 2013
Daglig leder tiltrer	Juni 2013
Driftsstart bo- og kompetansesenter, nytt personell tiltrer	August 2013

Vedlegg

Vedlegg 1 Skjematisk oversikt over aktuelle organisasjonsformer for interkommunalt samarbeid

Organisasjonsform	Egenskaper	Lovhjemmel
Kommunalt samarbeid	1. Kan være et eget rettssubjekt	Kommunelovens § 27
	2. Organisert med eget styre	
	3. Styrets myndighet er begrenset	
Interkommunalt selskap (IKS)	1. Eget rettssubjekt	Lov om interkommunale selskaper
	2. Representantskapet er selskapets øverste styre	
	3. Eierne har ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser for egen eierandel	
Vertskommune	1. Ikke eget rettssubjekt	Kommunelovens § 28 Kommunelovens § 28 b Kommunelovens § 28 c
	2. Eget styre til løsning av felles oppgaver a) i form av administrativt vertskommunesamarbeid b) i form av vertskommunesamarbeid med folkevalgt nemnd	
	3. Bygger på skriftlig samarbeidsavtale	
	4. Benyttes for lovpålagte oppgaver og offentlig myndighetsutøvelse	
Aksjeselskap (AS)	1. Egen juridisk enhet, som kan gå konkurs	Aksjeloven
	2. Eget styre og daglig leder	
	3. Eiere har begrenset økonomisk ansvar	
	4. Må brukes når andre enn kommuner deltar	
	5. Svakere politisk innflytelse enn ved IKS	
Stiftelse	1. Selveiende	Stiftelsesloven
	2. Har ikke egne eiere/deltakere	
	3. Kommunen(e) er stifter	
	4. Kommunene har ingen innflytelse over stiftelsens disposisjon av midler	
	5. Formål og vedtekter setter rammer for driften	